

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **G. T. G., narodený X., bytom N., občan štátu V.** zastúpeného D. & P., s. r. o. M., IČO X., proti žalovanému **R., spol. s r. o., K., IČO X.,** zastúpeného AK M. a spol., s. r. o., Z., **o zaplatenie 43 337,98 eur s príslušenstvom,** vedenej na Okresnom súde v Brezne pod sp. zn. 7Cb 11/2010, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 2. júna 2011 č. k. 43Cob/81/2011-185, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky konanie o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora **z a s t a v u j e .**

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov právneho zastúpenia mimoriadneho dovolacieho konania 624,57 eur na účet jeho právneho zástupcu.

O d ô v o d n e n i e :

Generálny prokurátor Slovenskej republiky na podnet žalovaného podal mimoriadne dovolanie proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 02. 06. 2011 č. k. 43Cob/81/2011-185, pričom navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť tomuto súdu na ďalšie konanie. Tvrdil, že citovaným rozhodnutím bol porušený zákon.

V odôvodnení mimoriadneho dovolania uviedol, že žalobca si v predmetnom konaní uplatnil nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia v sume 43 337,98 eur s príslušenstvom z dôvodu, že účastníci konania 04. 02. 2008 uzavreli zmluvu o budúcej zmluve o prevode vlastníctva k bytu č. 68 v dome č. VIII na 1. poschodí, na základe ktorej žalobca zaplatil žalovanému 43 337,98 eur. Žalovaný 29. 06. 2009 oznámil žalobcovi, že projekt výstavby bol zredukovaný o jednu budovu z dôvodu slabého geologického podložía, a preto bol byt č. 68 predisponovaný z domu č. VIII do domu č. IV, pričom mu navrhol uzatvoriť dodatok k zmluve o budúcej zmluve. Žalobca návrh neakceptoval, pretože podľa neho došlo k podstatnej zmene okolností, respektíve dodatočnej nemožnosti plnenia, z ktorého dôvodu zmluva zanikla, preto žiadal vrátiť už poskytnuté plnenie.

Žalovaný zastával názor, že je objektívne možné splniť predmet zmluvy, nakoľko byt bol v zmluve o budúcej zmluve špecifikovaný iba čo do typu, rozlohy a príslušenstva. Umiestnenie bytu, nebolo špecifikované, preto záväzok z tejto zmluvy naďalej trvá.

Okresný súd v Brezne rozsudkom z 08. 02. 2011, č. k. 7Cb 11/2010-144 žalobe vyhovel, nakoľko sa plnenie žalovaného stalo nemožnej, a preto jeho povinnosť zo zmluvy zanikla podľa ustanovenia § 575 ods. 1 Občianskeho zákonníka a zároveň mu vznikla povinnosť vrátiť prijaté plnenie od žalobcu.

Krajský súd v Banskej Bystrici na odvolanie žalovaného napadnutý rozsudok potvrdil, pričom právny vzťah medzi účastníkmi konania posúdil podľa ustanovenia § 292 ods. 5 Obchodného zákonníka, t. j., že záväzky zo zmluvy o budúcej zmluve zanikli z dôvodu podstatných zmien okolností, čím nastal právny dôvod na vrátenie plnenia.

Generálny prokurátor vyslovil názor, že odvolací súd svojim postupom odňal žalovanému možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ v spojení s 243f ods. 1 písm. a/ O. s. p.). Po poukaze na ustanovenia § 213 a § 214 ods. 1 písm. a/ O. s. p., ako aj na čl. 6 ods. 1 prvá veta Dohovoru namietal, že odvolací súd rozhodol o odvolaní žalovaného bez pojednávania a bez toho, aby bol žalovaný oboznámený s vyjadrením žalobcu k odvolaniu proti rozsudku súdu prvého stupňa. Odvolací súd taktiež v odvolacom konaní vykonal právne posúdenie veci na základe zákonného ustanovenia, ktoré v priebehu konania pred súdom prvého stupňa nebolo použité, bez toho, aby účastníkov konania vyzval, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili, čím porušil procesnú povinnosť stanovenú v § 213 ods. 2 O. s. p. Uviedol tiež, že odvolací súd súčasne vykonal skutkový záver ohľadom včasného oznámenia zmeny okolností v zmysle § 292 ods. 5 Obchodného zákonníka bez toho, aby doplnil dokazovanie, čím porušil ustanovenie § 213 ods. 4 O. s. p.

K mimoriadnemu dovolaniu generálneho prokurátora sa vyjadril žalobca. Navrhol mimoriadne dovolanie zamietnuť a priznať mu náhradu trov konania za dva úkony právnej služby vo výške 1 249,15 eur. V závere svojho viacstranového podania zhrnul, že na predmetné odvolacie konanie sa ustanovenie § 213 ods. 2 a ods. 4 O. s. p. nevzťahuje, preto nemohlo byť porušené odvolacím súdom.

K vyjadreniu žalobcu zaujal žalovaný písomné stanovisko, v ktorom okrem vád namietaných generálnym prokurátorom poukázal na vadu spojenú s verejným vyhlásením rozhodnutia, na nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia, nevykonanie dôkazu listinami v súlade s ustanovením § 129 O. s. p., porušenie práva na prednes záverečných rečí, nezisťovanie skutočností, potrebných pre rozhodnutie a nedodržanie postupu podľa § 118 ods. 2 O. s. p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 4 O. s. p.) po zistení, že mimoriadne dovolanie bolo podané v zákonnej jednoročnej lehote, ďalej skúmal splnenie podmienok uvedených v ustanovení § 243e ods. 1 O. s. p.

Podľa § 243e ods. 1 O. s. p., ak generálny prokurátor na základe podnetu účastníka konania, osoby dotknutej rozhodnutím súdu alebo osoby poškodenej rozhodnutím súdu zistí, že právoplatným rozhodnutím súdu bol porušený zákon (§ 243f), a ak to vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu a túto ochranu nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, podá proti takémuto rozhodnutiu súdu mimoriadne dovolanie.

Ústavný súd v súvislosti s konaním o súlade ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, týkajúcich sa mimoriadneho dovolania s ústavou, v uznesení sp. zn. PL. ÚS 57/99 z 19. júla 2000 vyslovil svoj názor, podľa ktorého mimoriadne dovolanie môžeme považovať za ďalší mimoriadny opravný prostriedok. Je to však napriek tomu dovolanie, ktoré je mimoriadne výlučne z dôvodu, že na jeho podanie je procesné legitimovaný iba generálny prokurátor, a je zásadne obmedzené len na prípady, v ktorých nemožno podať dovolanie účastníkom konania.

Účel mimoriadneho dovolania spočíva v odstránení nezákonnosti, ktorej sa dopustil súd v konaní podľa Občianskeho súdneho poriadku, pričom toto odstránenie nezákonnosti vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu. Tento účel mimoriadneho dovolania je v súlade s účelom občianskeho súdneho konania vyjadreného v § 1 O. s. p. Súčasne tento účel sleduje ochranu účastníka pred dôsledkami nespravodlivého procesu, konania, ktoré trpí základnými procesnými pochybeniami a postupmi súdov znamenajúcimi až porušenie práva na súdnu ochranu. Tento záver podľa názoru ústavného súdu potvrdzujú dôvody mimoriadneho dovolania ustanovené § 243f O. s. p. (PL. ÚS 57/99).

Ochrana, poskytovaná mimoriadnym dovolaním, je prípustná len subsidiárne, t. j. vtedy, ak osoba, ktorá sa domáha podania mimoriadneho dovolania, neúspešne využila všetky zákonom dovolené a efektívne prostriedky na ochranu svojich práv a zákonom chránených záujmov (s výnimkou dovolania - § 243f ods. 2 písm. c/ O. s. p.) alebo takéto právne prostriedky nemala k dispozícii tak, ako to je vo veciach správneho súdnictva, kde nie je prípustné (až na výnimku) ani odvolanie, alebo jej bolo zákonnými prekážkami znemožnené využiť tieto právne prostriedky nápravy. Z tohto zákonného predpokladu vyplýva významné obmedzenie prípustnosti mimoriadneho dovolania, ktoré zabezpečuje jeho výnimočnosť v súlade s teoretickou podstatou mimoriadneho opravného prostriedku (PL. ÚS 57/99).

Uvedený záver ústavného súdu vo vzťahu k prípustnosti mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora bez predošlého využitia opravných prostriedkov proti napádanému rozhodnutiu prvostupňového súdu si osvojil aj najvyšší súd. Svedčia o tom aj jeho rozhodnutia sp. zn. 4 M Cdo 19/2008 2 M Cdo 14/2005, sp. zn. 2 M Cdo 15/2005, sp. zn. 4 M Cdo 3/2006, z odôvodnenia ktorých vyplýva názor, že mimoriadne dovolanie predstavuje výnimku z pravidla stability súdneho rozhodnutia, vyjadreného jeho právoplatnosťou. Podstatou tejto výnimky je účel mimoriadneho opravného prostriedku, ktorým je jeho výnimočné použitie s cieľom presadiť vecnú správnosť a spravodlivosť súdneho rozhodnutia v odôvodnených prípadoch. Uvedený účel môže mimoriadne dovolanie splniť iba v prípade, ak sú splnené kritériá akceptovateľnosti jeho právnej úpravy; jedným z týchto kritérií je povinnosť vyčerpať iné dostupné právne prostriedky nápravy pochybení, vytýkaných v mimoriadnom dovolaní.

Podľa ústavného súdu rešpektovanie týchto kritérií je nevyhnutné z hľadiska princípov právneho štátu (čl. 1 ústavy), ako aj z hľadiska práva na súdnu ochranu (čl. 46 ústavy) a práva na spravodlivý súdny proces v súlade s hodnotami, zaručenými čl. 6 ods. 1 dohovoru (zhodne pozri tiež uznesenie ÚS II. ÚS 19/2008 z 16. 01. 2008, uznesenie ÚS IV. ÚS 200/2009 z 4. Júna 2009, nález ÚS II. ÚS 185/2009 z 12. 11. 2009).

Najvyšší súd v posudzovanom prípade postupoval podľa ústavne súladného výkladu a aplikácie zákonného ustanovenia o mimoriadnom dovolaní, a skúmal, či nápravu nezákonného stavu nebolo možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami.

Z obsahu spisu vyplýva, že rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 02. 06. 2011 č. k. 43Cob/81/2011-185 nadobudol právoplatnosť 13. 07. 2011. Žalovaný proti právoplatnému rozsudku krajského súdu v zákonom stanovenej jednomesačnej lehote nepodal dovolanie. Podal až podnet na podanie mimoriadneho dovolania na generálnu prokuratúru dňa 19. 09. 2011. Uvedeným postupom žalovaný opomenul účinne hájiť svoje práva - konkrétne nepodaním niektorého z opravných prostriedkov, ktoré zákon poskytuje samotnému účastníkovi, a to využiť podanie mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) proti rozsudku krajského súdu, z dôvodu ust. § 237 písm. f/ O. s. p., pre ktorý podal mimoriadne dovolanie generálny prokurátor. Táto forma je žalovanému priznaná zákonom - Občianskym súdnym poriadkom a je v právomoci (dispozícií) žalovaného, či bude využitá. Opomenutie využitia tohto opravného prostriedku, nemôže byť nahradené mimoriadnym dovolaním generálneho prokurátora, ktorý má iný účel a podmienky.

So zreteľom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky konanie o mimoriadnom dovolaní pre nedostatok jednej z podmienok takéhoto konania a neodstrániteľnosť takejto prekážky konania podľa § 243i ods. 2, § 243c, § 243e ods. 1 a § 104 ods. 1 prvá veta O. s. p. zastavil.

O trovách konania o mimoriadnom dovolaní súd rozhodol podľa ustanovenia § 148 ods. 2 a žalovanému, ktorý podal podnet na podanie mimoriadneho dovolania, uložil povinnosť uhradiť žalobcovi trovy tohto konania. Žalobcu na základe plnej moci zo 17. 09. 2009 zastupovala spoločnosť D. & P., s. r. o., konajúca advokátom JUDr. Š. D., ktorá platí aj pre prípad, ak sa podľa zákona vyžaduje osobitné plnomocenstvo. Právny zástupca sa k mimoriadnemu dovolaniu vyjadril podaním z 13. 08. 2012, preto žalobcovi vzniklo právo na náhradu trov právneho zastúpenia za jeden úkon právnej služby v sume 512,85 eur, na režijný paušál v sume 7,63 eur a 20% DPH z uvedených súm, čo je spolu 624,57 eur (§ 10 ods. 1, § 18 ods. 3, § 16 ods. 3, vyhlášky č. 655/2004 Z. z.).

Dovolací senát najvyššieho súdu prijal toto uznesenie hlasovaním, s pomerom hlasov 3:0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 26. februára 2013

JUDr. Beata Miničová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová